

Pohľad na vývoj ekonomiky SR a jej regiónov do roku 2013

*Ústav slovenskej a svetovej ekonomiky
SAV*

Vladimír Kvetan
Karol Morvay
Ján Ďuraš
Marek Radvanský
Matrin Mlýnek

Štruktúra prednášky

- Prognóza vývoja ekonomiky SR do roku 2013
- Základné východiská prognózy regiónov NUTS III a NUTS II
- Prognóza vývoja v regiónoch NUTS III a NUTS II
- Základné charakteristiky pilotných regiónov

Makroekonomická prognóza ekonomiky SR na roky 2005 až 2013

- ekonometrický model ECM-ISWE05Q1
(25 regresných rovníc, 51 hlavných endogénnych premenných)
- údaje do roku 2004
- **predpoklady o vývoji vnútorného a vonkajšieho ekonomického prostredia**
 - rast vonkajšieho prostredia v súlade s prognózou Európskej komisie z apríla 2005 - približne 2% rast HDP v EÚ15 a eurozóne v rokoch 2005 a 2006
 - nominálna apreciácia kurzu až na úroveň 35 SKK/EUR v roku 2009 – potom euro => fixný kurz

Makroekonomická prognóza ekonomiky SR na roky 2005 až 2013

- predpoklady o vývoji vnútorného a vonkajšieho ekonomického prostredia
 - ceny ropy - po náraste na 56,5 USD za barel postupný pokles a stabilizácia na úrovni 47 USD
 - vývoj regulovaných cien podľa ÚRSO v rozsahu uvedenom v MP NBS do roku 2008 – neskôr neuvažujeme
 - neprivatizačné PZI v priemere 1,65 mld USD ročne v horizonte prognózy
 - vývoj deficitu verejných financií s ohľadom na cieľ splnenia Maastrichtského kritéria v roku 2007
 - demografický vývoj podľa stredného variantu VDC, predpoklad stabilnej miery participácie

Domáci dopyt

V rokoch 2005 a 2006 podobne ako v roku 2004 rast HDP založený na raste domáceho dopytu

Konečná spotreba domácností

- očakávaný rast evidovanej zamestnanosti – postupne spomaľuje – uprednostnenie miezd
- miera evidovanej nezamestnanosti do 2013 poklesne na 11,4 %
- rok 2005: 3,1 % inflácia
- rast reálnej mzdy o 4,4 %
- rast reálnej konečnej spotreby domácností 4,5 %

Domáci dopyt, pokračovanie

Konečná spotreba verejnej správy

- vývoj deficitu a bežných výdavkov štátnej správy
- postupné znižovanie deficitu verejných financií na úroveň 3 % z HDP
- pokles temp rastu

Tvorba hrubého fixného kapitálu

- rast ekonomiky a prílev PZI
- nízke úrokové miery a rast úverov
- investičné stimuly a pokračujúca výstavba infraštruktúry
- v roku 2005 medziročný rast o 11,6 %

Zahraničný obchod, vývoz

- podľa ekonomickej teórie hlavné faktory vývoj reálneho výmenného kurzu a vývoj zahraničného dopytu
- štruktúra exportu SR prechádza výraznými zmenami, čistý vývoz sa v uplynulých rokoch vyvíjal mimoriadne priaznivo aj napriek pokračujúcemu zhodnocovaniu reálneho výmenného kurzu a neutrálnemu vývoju vonkajšieho prostredia
- podobne ako v uplynulom období aj v najbližších rokoch budú mať na vývoj exportov najvýraznejší vplyv PZI
- vývoj vonkajšieho dopytu - očakávaný mierny hospodársky rast krajín EÚ15
- v roku 2005 aj pri reálnom zhodnocovaní kurzu rast vývozu tovarov a služieb v stálych cenách o 9,3 % ;
rastúca dynamika v ďalších dvoch rokoch

Zahraničný obchod, dovoz

- determinovaný vnútorným dopytom a exportom
- rast dovozu - rast domáceho dopytu spotrebného a investičného charakteru
- podľa odhadu v roku 2005 dovoz vzrastie o 10,3 %
- Z očakávaného vývoja vývozu a dovozu vyplýva v roku 2005 pretrvanie kladného čistého vývozu 7,2 mld. Sk
- Miera otvorenosti ekonomiky bude naďalej rásť, v roku 2009 podiel exportu a importu na HDP v stálych cenách až 240 % (oproti 190 % v roku 2004)
- Rast exportov najmä v automobilovom priemysle – čistý vývoz bude ďalej rásť v roku 2009

HDP

- rok 2005
 - oživenie domáceho dopytu
 - nižší čistý export
 - rast HDP 5,0 %
- do roku 2009 priemerné ročné tempo rastu 5,2 % maximum 6,2 % v roku 2007
- do roku 2006 bude pritom na rast HDP pôsobiť predovšetkým domáci dopyt so zhruba neutrálnym príspevkom čistého exportu
- po roku 2007 bude rast HDP tvorený čistým exportom a rovnako aj domácim dopytom
- Po roku 2011 rast HDP pod 5% - doznenie vplyvu PZI

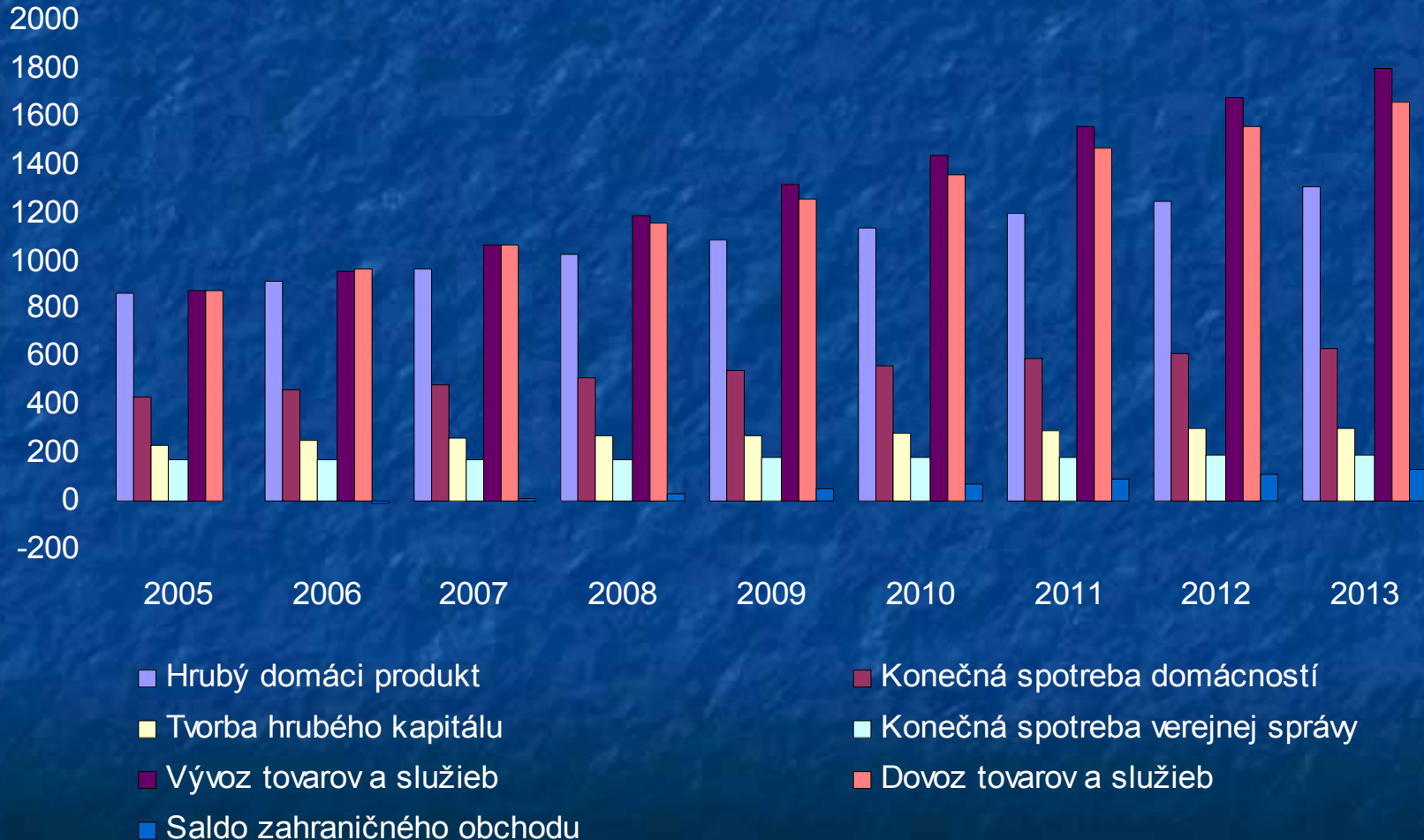
Prognóza vývoja 2005 - 2009

	kutočnosť, 2004 tempo		rognóza, tempá rastu				
		rastu	2005	2006	2007	2008	2009
HDP, s.c.	826.5	5.5	5	5.2	6.1	5.6	5.6
Konečná spotreba domácností, s.c.	416.4	3.5	4.5	5.7	5.9	5.8	5.3
Konečná spotreba verejnej správy, s.c.	159.2	1.3	4	3.2	0.1	0	0.6
Tvorba hrubého fixného kapitálu, s.c.	202.8	2.5	11.6	7.5	5.7	0.4	0.7
Vývoz výrobkov a služieb, s.c.	806.3	11.4	9.3	9.9	12.5	10.9	10.9
Dovoz výrobkov a služieb, s.c.	792	12.7	10.3	10.3	10.9	8.6	9
absolútne hodnoty							
Index cien priemyselných výrobcov	1.582	3.4	3.7	2.5	2	1.5	1.7
Index spotrebiteľských cien	1.864	7.5	3.1	2.3	1.7	1.5	.4
Priemerná mesačná mzda, nominálna, Sk	5 817	10.1	7.6	6.5	6.3	6.4	6
Priemerná mesačná mzda, reálna, Sk	8 483	2.5	4.4	4.1	4.6	4.8	4.5
Zamestnanosť, tis. osôb, štat. výkaz.	030.30	.3	.9	.7	1.2	0.7	0.8
absolútne hodnoty							
Nezamestnanosť, v %, evidovaná	14.3	-	13.7	13.5	12.8	12.5	11.9
Saldo zahr. obchodu, s.c. mld. Sk	14.3	-	7.2	4.8	20.3	47.6	74.1
s.c. % z HDP	1.7	-	0.8	.5	.1	.7	.9

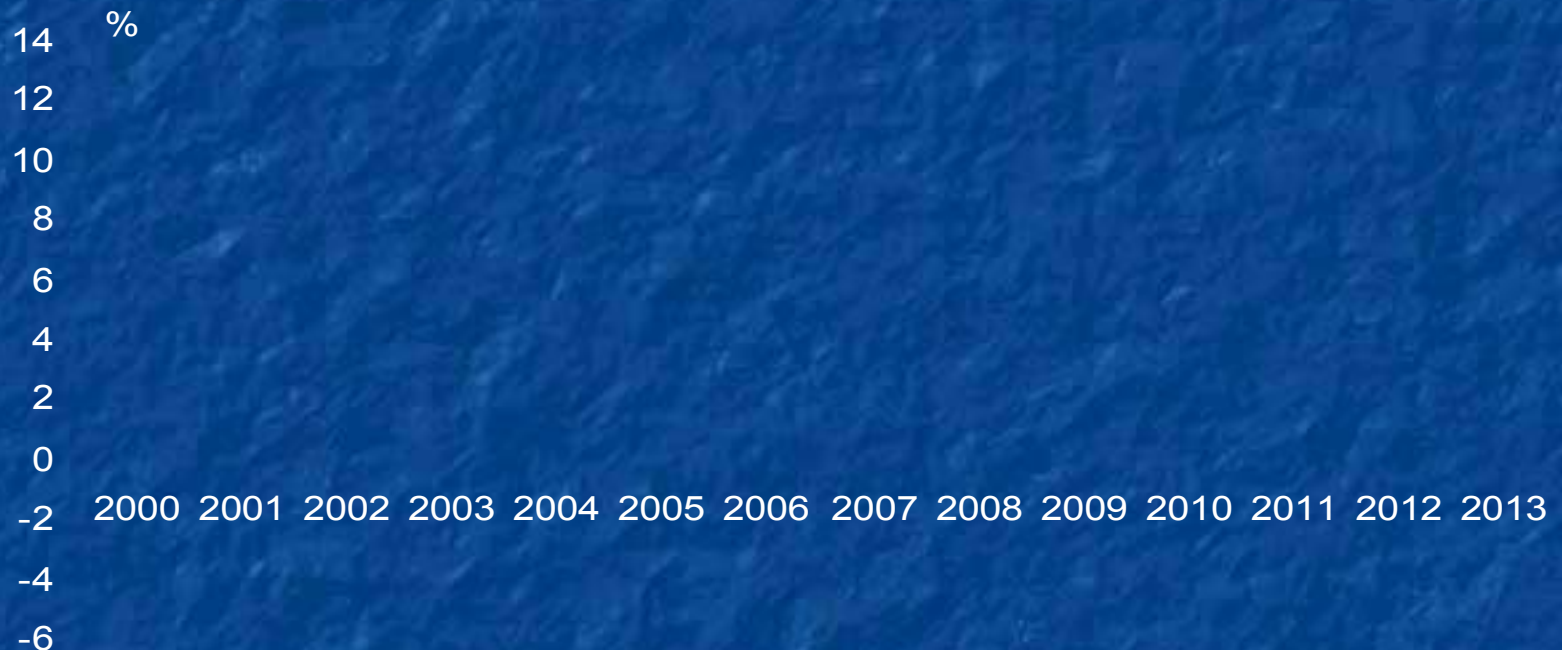
Vývoj HDP a jeho zložiek (tempá rastu)

HDP a zložky užitia

Vývoj mzdy, produktivity práce a inflácie

Reálna mzda, tempo rastu
Medziročná miera inflácie

Produktivita práca, tempo rastu

Základné východiská pre tvorbu prognóz regiónov NUTS II a III

- Základ v makroekonomickom scenári
- Rastovo egalizačná prognóza
 - Podpora rozvojových centier
 - Postupné dobudovanie potrebnej infraštruktúry
 - Podpora prílevu PZI – investičné stimuly
 - Súlad s regionálnou politikou SR, podpora z EÚ
- Politické vyhlásenia o regionálnej konvergencii vs. reálne možnosti a reálny stav=> zmierňovanie divergencie

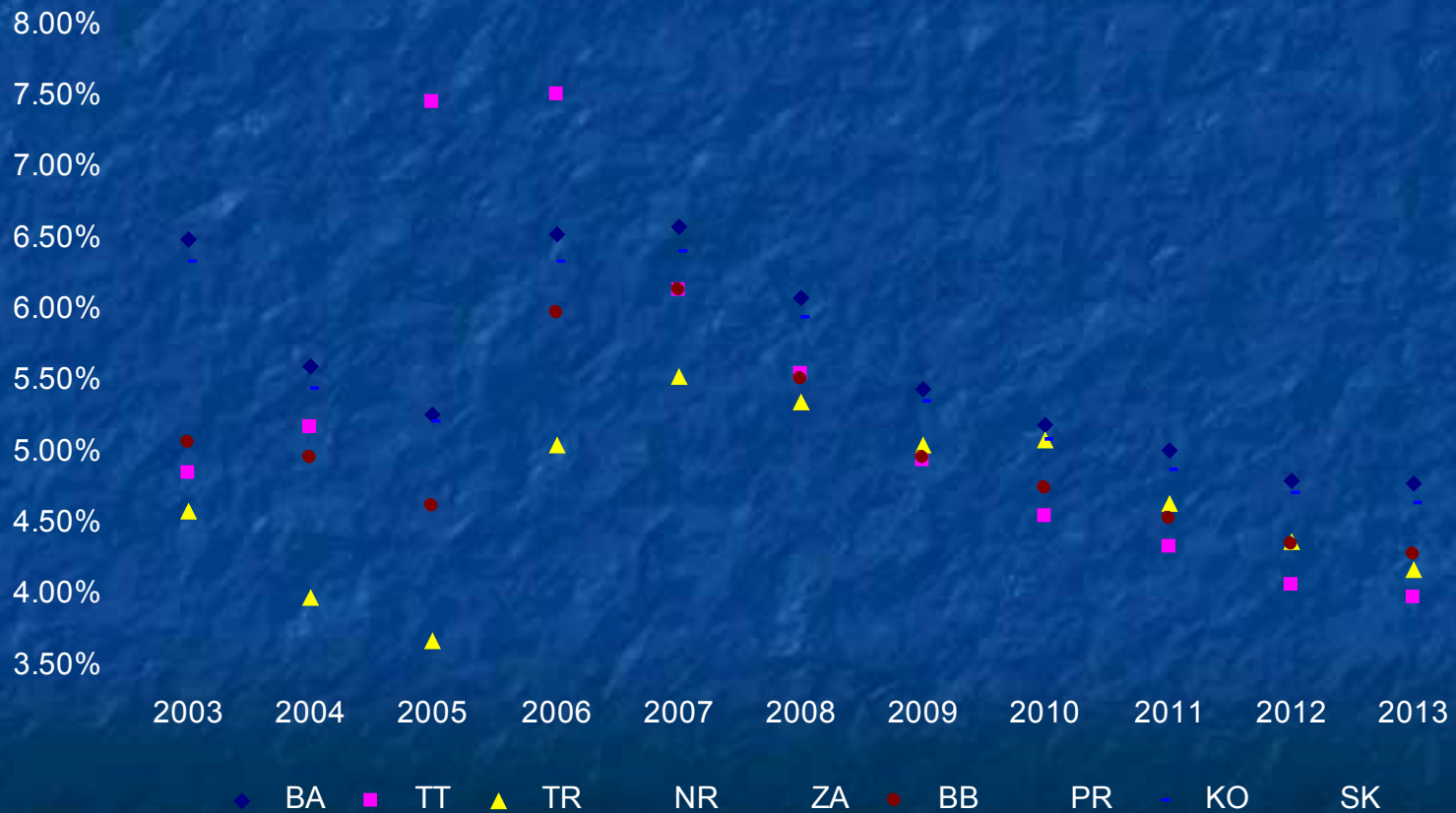
Predpokladaný vývoj regiónov NUTS III

- **Bratislavský kraj** – autonómny rast vysoko prevyšujúci priemer SR – ku koncu prognózy rast blízko priemeru
- **Trnavský kraj** – rast spôsobený investičnými stimulmi PSA, nadväzná výroba, spotreba aj vďaka zamestnaným v Bratislavskom regióne
- **Trenčiansky kraj** – subdodávateľia pre Trnavu a Žilinu, bude ťahaný okolitými regiónmi – TT, ZA, BB (sever)
- **Nitriansky kraj** – rast podielu poľnohospodárstva, zaostalé južné okresy, potenciál PZI – Hancock, energetické strojárne, neočakávame výrazné zlepšenie

Predpokladaný vývoj regiónov NUTS III

- **Žilinský kraj** – KIA, cestovný ruch, rozvoj súčasného priemyslu – Ružomberok, Martin, LM
- **Banskobystrický kraj** – Rozvíjajúci sa sever vs. Zaostalý juh
- **Košický kraj** – potenciál v meste Košice, rozvoj regiónu závislý od rozvoja pár firiem
- **Prešovský kraj** – nízky súčasný hospodársky potenciál, diskutabilný prílev PZI, demografické špecifiká

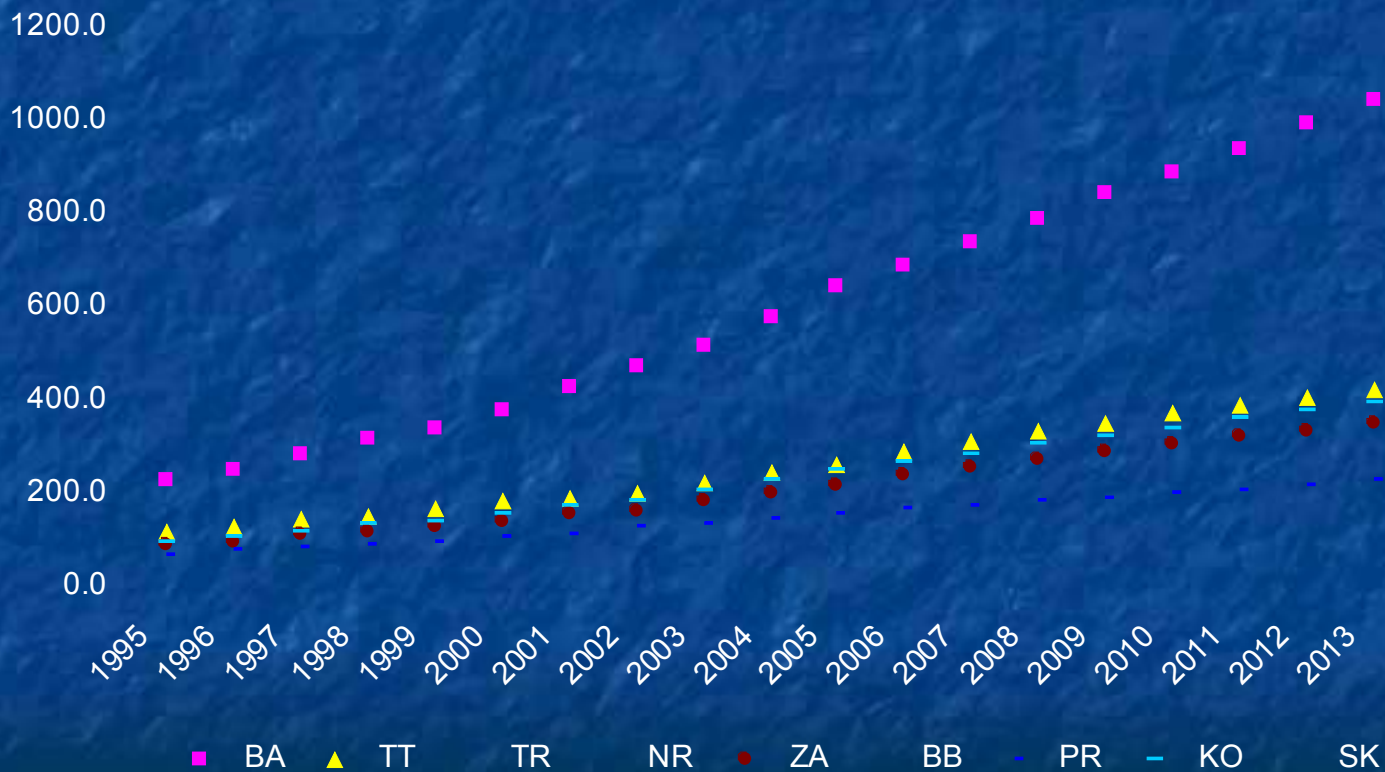
Tempá rastu HDP v krajoch NUTS III

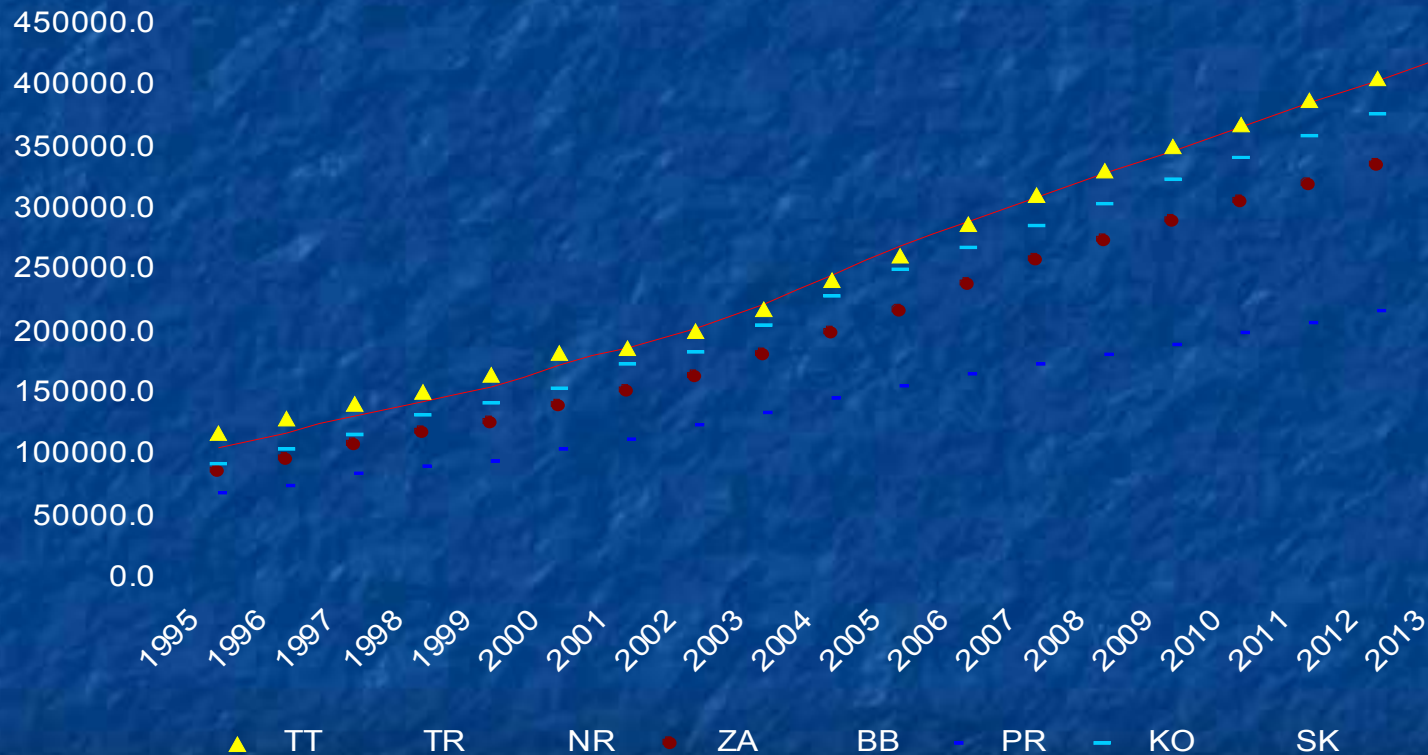
Podiely

	BA	TT	TN	NR	ZA	BB	PV	KE	SR
2002	26.02%	10.09%	10.19%	10.97%	10.32%	10.52%	9.01%	12.89%	100.00%
2003	26.08%	10.01%	10.19%	11.08%	10.38%	10.38%	8.77%	13.11%	100.00%
2004	26.32%	9.95%	10.10%	10.99%	10.38%	10.34%	8.70%	13.22%	100.00%
2005	26.49%	9.97%	10.01%	10.90%	10.39%	10.34%	8.62%	13.28%	100.00%
2006	26.51%	10.19%	9.86%	10.75%	10.61%	10.29%	8.51%	13.28%	100.00%
2007	26.59%	10.31%	9.76%	10.60%	10.78%	10.26%	8.39%	13.35%	100.00%
2008	26.73%	10.32%	9.71%	10.50%	10.81%	10.27%	8.31%	13.35%	100.00%
2009	26.86%	10.32%	9.69%	10.42%	10.81%	10.27%	8.24%	13.39%	100.00%
2010	26.97%	10.31%	9.69%	10.35%	10.79%	10.26%	8.18%	13.44%	100.00%
2011	27.06%	10.29%	9.72%	10.31%	10.77%	10.25%	8.14%	13.47%	100.00%
2012	27.15%	10.25%	9.71%	10.29%	10.73%	10.24%	8.13%	13.50%	100.00%
2013	27.22%	10.21%	9.70%	10.29%	10.70%	10.22%	8.13%	13.52%	100.00%

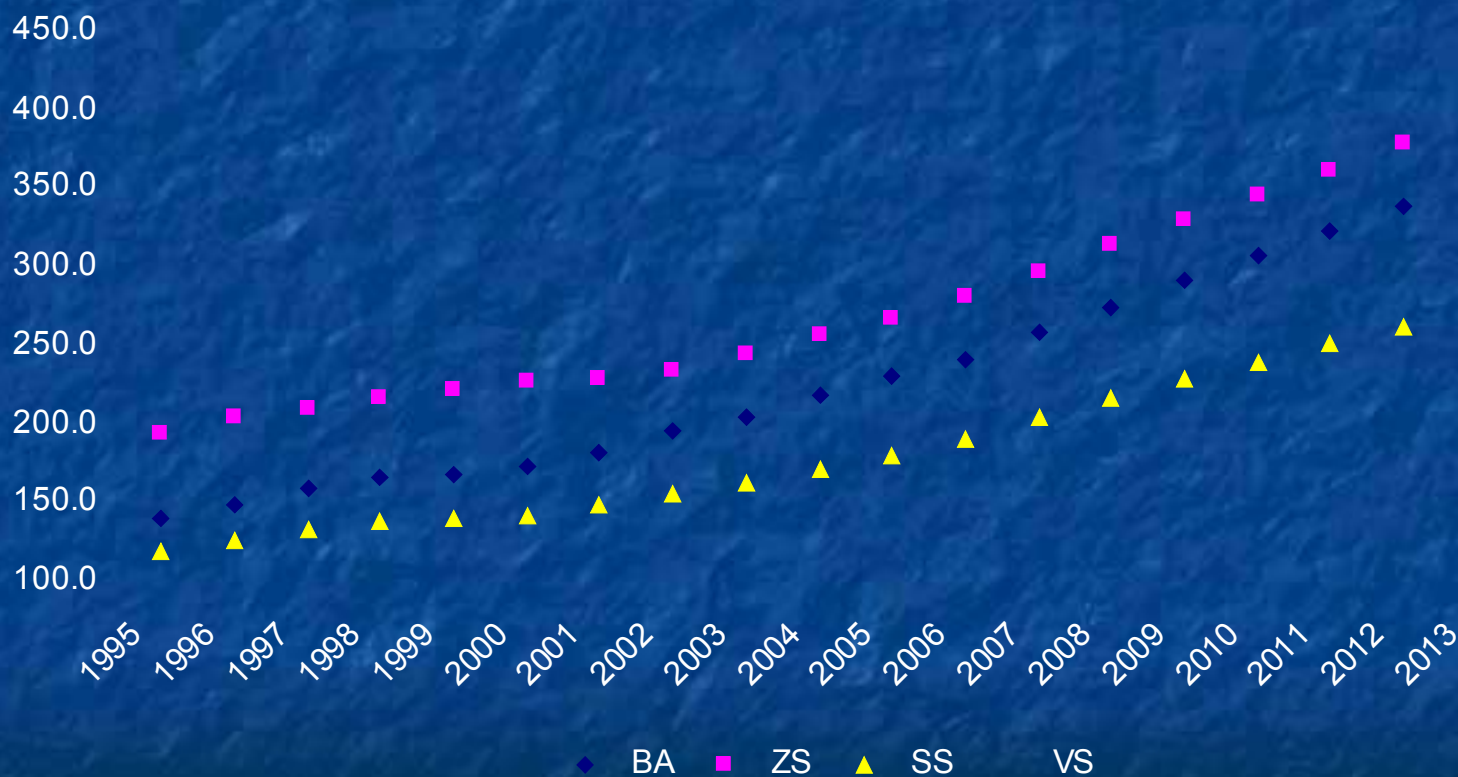
HDP na obyvateľa v Sk podľa krajov b.c., mil. Sk

HDP na obyvateľa v Sk podľa krajov b.c.

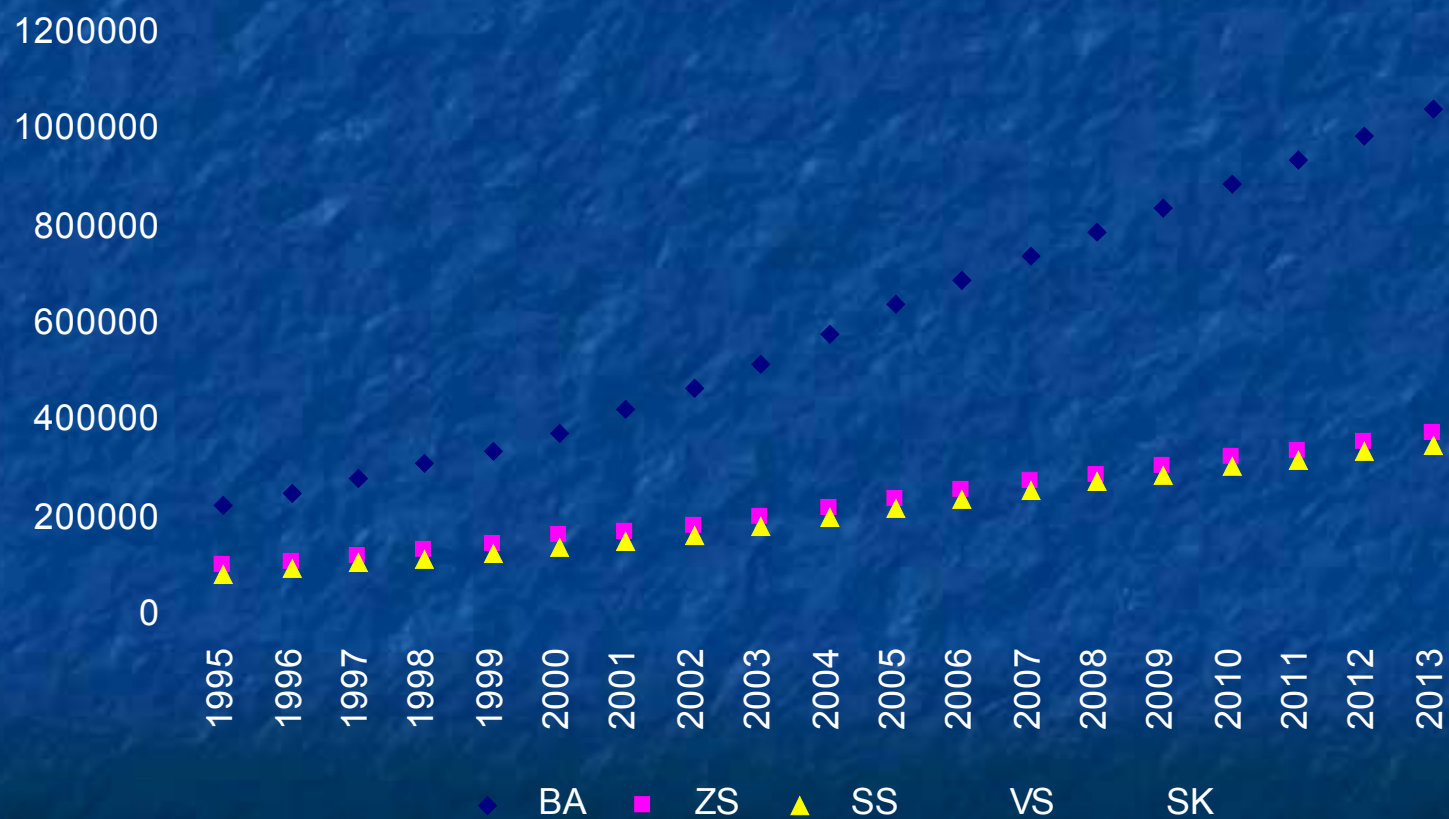
HDP, tisíc Sk, NUTS2, s.c., mil. Sk

Podiely na HDP pre NUTS II

	BA	ZS	SS	VS	SK
2002	26.02%	31.25%	20.84%	21.90%	100.00%
2003	26.08%	31.28%	20.76%	21.88%	100.00%
2004	26.32%	31.04%	20.72%	21.92%	100.00%
2005	26.49%	30.87%	20.73%	21.90%	100.00%
2006	26.51%	30.80%	20.89%	1.79%	100.00%
2007	26.59%	30.67%	21.04%	21.69%	100.00%
008	26.73%	30.53%	21.08%	21.65%	100.00%
2009	26.86%	30.43%	21.08%	21.63%	100.00%
2010	26.97%	30.36%	21.05%	21.62%	0.00%
2011	27.06%	30.31%	21.02%	21.61%	100.00%
012	7.15%	0.26%	0.97%	21.62%	100.00%
2013	27.22%	30.19%	20.93%	1.66%	100.00%

HDP na obyvateľa, NUTS2, b.c.

HDP na obyvateľa, NUTS2, b.c. bez BA

